

Literatura podmiotu

Albrecht Johann Friedrich Ernst, Die Kolonie. Die Schauspiel in 4 Aufzügen, Richter, Dresden 1792.

Benjamin Walter, Berlińskie dzieciństwo na przełomie wieków, przeł. B. Baran, Aletheia, Warszawa 2010.

Bülow Frieda von, Deutsch-Ostafrikanische Novellen, Fontane, Berlin 1892.

Campe Joachim Heinrich, Robinson der Jungere, Ensslin & Laiblins Verlagsbuchhandlung, Reutlingen 1900.

Defoe Daniel, Przypadki Robinsona Kruzoe, przeł. J. Birkenmajer, Wydawnictwo Podsjedlik-Raniowski, Poznań 1997.

Deutscher Kolonialismus. Fragmente seiner Geschichte und Gegenwart, materiały dotyczące wystawy, <https://www.dhm.de/ausstellungen/archiv/2016/deutscher-kolonialismus.html> [dostęp: 28.01.2019].

Deutschlands Koloniale Helden und Pioniere der Kultur. Im Schwarzen Kontinent, Rochus Schmidt, Kessinger Publishing, Whitefish 2010.

Fabri Friedrich, Bedarf Deutschland der Kolonien? Eine politisch-ökonomische Betrachtung, Gotha, Marburg 1883.

Farbe bekennen. Afro-deutsche Frauen auf den Spuren ihrer Geschichte, red. M. Opitz, K. Oguntoye, D. Schultz, Orlanda Frauenverlag, Berlin 1986.

Förster Bernhard, Zur Frage der nationaler Erziehung. Eine Bayreuther Studie, „Bayreuther Blätter“ 1883.

Freud Sigmund, Correspondance avec le pasteur Pfister 1909–1939, przeł. L. Jumel, Gallimard, Paris 1966.

Freud Sigmund, Objaśnianie marzeń sennych, przeł. R. Reszke, Wydawnictwo KR, Warszawa 2015.

Freud Sigmund, Pisma społeczne, przeł. R. Reszke i in., Wydawnictwo KR, Warszawa 1998.

Freud Sigmund, Psychologia nieświadomości, przeł. R. Reszke, Wydawnictwo KR, Warszawa 2009.

Freud Sigmund, Psychopatologia życia codziennego, przeł. W. Szewczuk, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.

Freud Sigmund, Uwagi na temat pewnego przypadku nerwicy natręctw, w: tegoż, Dwie nerwice dziecięce, przeł. R. Reszke, Wydawnictwo KR, Warszawa 2000.

Freud Sigmund, Wizerunek własny, przeł. H. Zaszłupin, Wydawnictwo Vis-à-vis, Kraków 2017.

Freud Sigmund, Wstęp do psychoanalizy, przeł. S. Kempner, W. Zaniewicki, PWN, Warszawa 1982.

Freud Sigmund, Wykłady ze wstępu do psychoanalizy. Nowy cykl, przeł. R. Reszke, Wydawnictwo KR, Warszawa 2009.

Grimmelshausen Hans Jakob Christoffel von, Przygody Simplicissimusa, przeł. A.M. Linke, PIW, Warszawa 1958.

Grimm Hans, Volk ohne Raum, Albert Langen, München 1926.

- Groddeck Georg, Der Symbolisierungszwang, „Imago” 1922, nr 8 (1).
- Groddeck Georg, La maladie, l’art et le symbole, przeł. R. Lewinter, Gallimard, Paris 2012.
- Kleist Henryk, Dramaty i nowele, przeł. W. Hulewicz, J. Sztudynger, E. Sicińska, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1969.
- Klüger Ruth, Weiter leben. Eine Jugend, Wallenstein-Verlag, Göttingen 1992.
- Mann Thomas, Czarodziejska góra, przeł. J. Kramsztyk, Wydawnictwo Literackie Muza, Warszawa 2008.
- Mann Thomas, Tonio Kröger i inne opowiadania, przeł. L. Staff, Czytelnik, Warszawa 1971.
- Hügel-Marshall Ika, Daheim Unterwegs. Ein deutsches Leben, Orlanda Frauenverlag, Berlin 1998.
- Hügel-Marshall Ika, Invisible Woman. Growing Up Black in Germany, przeł. E. Gaffney, P. Lang, New York 2008.
- Massaquoi Hans-Jürgen, Destined to Witness. Growing Up Black in Nazi Germany, W. Morrow, New York 1999.
- Massaquoi Hans-Jürgen, Hänschen klein, ging allein... Mein Weg in die Neue Welt, Scherz, Frankfurt am Main 2004.
- Massaquoi Hans-Jürgen, Neger, Neger... Opowieść o dorastaniu czarnoskórego chłopca w nazistowskich Niemczech, przeł. A. Bańkowska, Wydawnictwo Karta, Warszawa 2016.
- Massaquoi Hans-Jürgen, Neger, Neger, Schornsteinfeger! Meine Kindheit in Deutschland, wyd. 1, Fretz und Wasmuth Verlag, Bern 1999.
- Michael Theodor Wonja, Deutsch sein und Schwarz dazu. Erinnerungen eines Afro-Deutschen, Deutscher Taschenbuch Verlag, München 2015.
- Nietzsche Friedrich, Ecce homo. Jak się staje tym, czym się jest, przeł. J. Dudek, K. Kiersztura-Wojciechowska, Wydawnictwo Vis-à-vis, Kraków 2016.
- Nietzsche Friedrich, Ludzkie, arcyłudzkie, przeł. K. Drzewiecki, Wydawnictwo Vis-à-vis, Kraków 2010.
- Nietzsche Friedrich, Niewczesne rozważania, przeł. L. Staff, nakładem Jakuba Mortkowicza, Warszawa 1912.
- Schnabel Johann Gottfried, Insel Felsenburg, Reclam, Ditzingen 1994.
- Showing our Colors. Afro-German Women Speak Out, red. M. Opitz, K. Oguntoye, D. Schultz, przeł. A.V. Adams, The University of Massachusetts Press, Amherst 1992.
- „Simplicissimus”, zdigitalizowane numery pisma, <http://www.simplicissimus.info/index.php?id=6>.

Literatura przedmiotu

- The African-German Experience, red. C.A. Blackshire-Belay, Praeger, Connecticut-London 1996.
- Althusser Louis, Ideologie i aparaty ideologiczne państwa, przeł. B. Ponikowski, J. Gajda, Komisja Kształcenia i Wydawnictw RN ZSP, Warszawa 1983.
- Anderson Benedict, Wspólnoty wyobrażone. Rozważania o źródłach i rozprzestrzenianiu się nacjonalizmu, przeł. S. Amsterdamski, Znak, Kraków 2007.

Antropologia kultury wizualnej, red. I. Kurz, P. Kwiatkowska, Ł. Zaremba, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012.

Appandurai Arjun, Strach przed mniejszościami. Esej o geografii gniewu, przeł. M. Bucholc, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.

Arendt Hannah, Pisma żydowskie, przeł. P. Nowak, Kronos, Warszawa 2012.

Bald Detlef, Heller Peter, Die Liebe zum Imperium. Deutschlands dunkle Vergangenheit in Afrika, Übersee-Museum, Bremen 1978.

Baldwin James, Notes of a Native Son, Beacon Press, Boston 1955.

Balibar Etienne, Wallerstein Immanuel, Race, Nation, Class. Ambiguous Identities, Verso, London-New York 1991.

Berger John, Sposoby widzenia, przeł. M. Bryl, Aletheia, Warszawa 2008.

Berman Marshall, "Wszystko, co stałe, rozpyływa się w powietrzu". Rzecz o doświadczeniu nowoczesności, przeł. M. Szuster, Universitas, Kraków 2002.

Berman Nina, Kolonialismus und Moderne. Zum Bild des Orients in der deutschsprachigen Kultur um 1900, Verlag für Wissenschaft und Forschung, Stuttgart 1997. <https://doi.org/10.1007/978-3-476-04258-3>

Bhabha Homi K., Mimikra i ludzie, przeł. T. Dobrogoszcz, "Literatura na Świecie" 2009, nr 1-2.

Birnbaum Natan, Was sind die Ostjuden? Zur erster Information, Löwit, Wien 1916.

Black Feminism. Anthologie du féminisme africain-américain, 1975-2000, red. E. Dorlin, l'Harmattan, Paris 2008.

Bredenkamp Horst, Thomas Hobbes. Der Leviatan. Das Urbild des modernen Staates und seine Gegenbilder, Akademie Verlag, Berlin 2006.

Butler Judith, Psychiczne życie władzy. Teorie ujarznienia, przeł. T. Kaszubski, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2018.

Butler Judith, Walczące słowa. Mowa nienawiści i polityka performatywu, przeł. A. Ostolski, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2010.

Butler Judith, Zapiski o performatywnej teorii zgromadzeń, przeł. J. Bednarek, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2016.

Campt Tina, Converging Spectres of an Other Within. Race and Gender in Prewar Afro-German History, "Callaloo" 2003, nr 26 (2). <https://doi.org/10.1353/cal.2003.0036>

Campt Tina, Other Germans. Black Germans and the Politics of Race, Gender, and Memory in the Third Reich, University of Michigan Press, Ann Arbor 2004. <https://doi.org/10.3998/mpub.17684>

Cartwright Lisa, Screening the Body. Tracing Medicine's Visual Culture, University of Minnesota Press, Minneapolis 1995.

Chrisman Laura, Patrick Williams, Colonial Discourse and Post-Colonial Theory, Columbia University Press, New York 1994.

Collar Peter, *The Propaganda War in the Rhineland. Weimar Germany, Race and Occupation after World War I*, I.B. Tauris, London-New York 2013. <https://doi.org/10.5040/9780755623754>

Collins Hill Patricia, *Black Feminist Thought. Knowledge, Consciousness, and the Politics of Empowerment*, Routledge, New York 2000.

Cox Oliver C., *Caste, Class, and Race. A Study in Social Dynamics*, Modern Reader Paperbacks, New York 1970.

Das Bild der Rassen und Völker in der Jugendliteratur, red. H. von Schaller, Insel Verlag, Mainau 1969.

Die Deutschen und ihre Kolonien. Ein Überblick, red. H. Gründer, H. Hiery, be.bra verlag, Berlin, Brandenburg 2017.

Derrida Jacques, *The Ear of the Other*, red. Ch.V. McDonald, przeł. A. Ronnel, Schocken Books, New York 1985.

Derrida Jacques, *Gorączka archiwum*, przeł. J. Momro, IBL PAN, Warszawa 2016.

Deutsch Helena, *Konfrontacja z samą sobą. Epilog*, przeł. A. Pluszka, Wydawnictwo Cyklady, Warszawa 2008.

Domańska Ewa, *Mikrohistorie. Spotkania w międzyświatach*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2005.

Dobroczyński Bartłomiej, Marcinów Mira, *Niezabliżniona rana Narcyza. Dyptyk o nieświadomości i początkach polskiej psychoanalizy*, Universitas, Kraków 2018.

Eksteins Modris, *Święto wiosny. Wielka Wojna i narodziny nowego wieku*, przeł. K. Rabińska, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 2014.

Elias Norbert, *O procesie cywilizacji. Analizy socjo- i psychogenetyczne*, przeł. T. Zabłudowski, K. Markiewicz, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2011.

Elias Norbert, *Rozważania o Niemcach. Zmaganie o władzę a habitus narodowy i jego przemiany w XIX i XX wieku*, przeł. R. Dziergwa, J. Kałużny, I. Sellmer, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1996.

Elsaghe Yaha, "Edhin Krokowski aus Linde bei Pinne, Provinz Posen". *Judentum und Antisemitismus im "Zauberberg" und seine Vorgeschichte*, "Monats-Hefte" 2009, t. 101, nr 1.

<https://doi.org/10.1353/mon.0.0086>

Fanon Frantz, *Black Skin, White Masks*, przeł. C.L. Markmann, Grove Press, New York 1991.

Fanon Frantz, *Czarna skóra, białe maski*, przeł. L. Magnone, w: *Studia postkolonialne nad kulturą i cywilizacją polską*, red. K. Stępnik, D. Trzeźniowski, Lublin 2010.

Fanon Frantz, *Peau noir, masques blancs*, Seuil, Paris 2015.

The Fanon Reader, red. Azzedine Haddour, Pluto Press, London 2006.

Foucault Michel, *Historia szaleństwa w dobie klasycyzmu*, przeł. H. Kęszycka, PIW, Łódź 1987.

Freedgood Elaine, *Idee w rzeczach. Ulotne znaczenia w powieściach wiktoriańskich*, przeł. A. Al-Araj i in., IBL PAN, Warszawa 2017.

Garsha Jeremiah, *Picturing German Colonialism. "Simplicissimus" special 1904 issue*, "Przegląd Zachodni" 2014, nr 1.

German Colonialism in a Global Age, red. B. Naranch, G. Eley, Duke University Press, Durham-London 2014.

Gibson Nigel, Fanon. The Postcolonial Imagination, Polity Press Malden, Cambridge 2003.

Gilman Sander L., Freud, Race, and Gender, Princeton University Press, Princeton 1993.

Gilman Sander L., On Blackness without Blacks. Essays on the Image of the Black in Germany, G.K. Hall, Boston 1982.

Gilmore Leigh, Autobiographics. A Feminist Theory of Women's Self-Representation, Cornell University Press, New York 1994.

Gilmore Leigh, The Limits of Autobiography. Trauma and Testimony, Cornell University Press, Ithaca-London 2001. <https://doi.org/10.7591/9781501724343>

Godlewski Grzegorz, Luneta i radar. Szkice z antropologicznej teorii kultury, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2016. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323521105>

Halberstam Jack, Przedziwna sztuka porażki, przeł. M. Denderski, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2018.

Hall Stuart, Cultural Identity and Diaspora, w: Identity. Community, Culture, Difference, red. J. Rutherford, Lawrence and Wishart, London 1990.

The Imperialist Imagination. German Colonialism and Its Legacy, red. S. Friedrichsmeyer i in., The University of Michigan, Ann Arbor 1998.

Jameson Fredric, Mapowanie poznawcze, przeł. B. Kuźniarz, "Krytyka Polityczna" 2009, nr 16-17.

Jameson Fredric, Postmodernizm, czyli logika kulturowa późnego kapitalizmu, przeł. M. Płaza, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011.

Jay Martin, Pieśni doświadczenia. Nowoczesne amerykańskie i europejskie wariacje na uniwersalny temat, przeł. A. Rejniak-Majewska, Universitas, Kraków 2008.

Jones Ernest, The Life and Work of Sigmund Freud, Basic Books, New York 1961.

Kledzik Emilia, Wymiana spojrzeń. Zaręczyny w San Domingo Heinricha von Kleista na tle niemieckich badań postkolonialnych, "Przestrzenie Teorii" 2012, nr 18. <https://doi.org/10.14746/pt.2012.18.2>

Klempere Victor, LTI. Notatnik filologa, przeł. J. Zychowicz, Wydawnictwo Aletheia, Warszawa 2014.

Kracauer Siegfried, Od Caligariego do Hitlera. Z psychologii filmu niemieckiego, przeł. E. Skrzywanowska, W. Wertenstein, Słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2009.

Kracauer Siegfried, Ornament z ludzkiej masy, w: Wobec faszyzmu, red. H. Orłowski, przeł. C. Jenne, PIW, Warszawa 1987.

(Kon)Teksty pamięci, red. K. Kończal, Narodowe Centrum Kultury, Warszawa 2014.

Lejeune Philippe, Pakt autobiograficzny, przeł. A.W. Labuda, "Teksty. Teoria literatury, krytyka, interpretacja" 1975, nr 5 (23).

Lejeune Philippe, Wariacje na temat pewnego paktu. O autobiografii, przeł. R. Lubas-Bartoszyńska, Universitas, Kraków 2001.

Lusane Clarence, *Hitler's Black Victims. The Historical Experiences of Afro-Germans, European Blacks, Africans, and African Americans in the Nazi Era*, Routledge, New York 2002.

Magnone Lena, *Emisariusze Freuda. Transfer kulturowy psychoanalizy do polskich sfer inteligenckich przed drugą wojną światową*, t. 1-2, Universitas, Kraków 2016.

Mamozai Martha, *Herrenmenschen. Frauen im deutschen Kolonialismus*, Rewohlt, Hamburg 1982.

Man Paul de, *Autobiografia jako od-twarzanie*, przeł. M.B. Fedewicz, "Pamiętnik Literacki" 1988, nr 2.

Marzec Wiktor, *Rebelia i reakcja. Rewolucja 1905 roku i plebejskie doświadczenie polityczne*, Universitas, Kraków 2016.

Mbembe Achille, *Polityka wrogości. Nekropolityka*, przeł. K. Bojarska, U. Kropiwiiec, Karakter, Kraków 2018.

McClintock Anne, *Imperial Leather. Race, Gender, and Sexuality in the Colonial Context*, Routledge, New York 1995.

Mencwel Andrzej, *Wstęp: wyobrażenia antropologiczne*, w: *Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów*, red. G. Godlewski, L. Kolankiewicz, A. Mencwel, P. Rodak, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005.

Mencwel Andrzej, *Wyobrażenia antropologiczne. Próby i studia*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006.

Mirzoeff Nicholas, *The Right to Look. A Counterhistory of Visuality*, Duke University Press, Durham-London 2011. <https://doi.org/10.2307/j.ctv11vc8rg>

Mitchell W.J.T., *Landscape and Power*, University of Chicago Press, Chicago, Illinois 2002.

Mitchell W.J.T., *Seeing through Race. The W.E.B. du Bois Lectures*, Harvard University Press, Cambridge-London 2012. <https://doi.org/10.4159/harvard.9780674065352>

Molisak Alina, *Żydowska Warszawa - żydowski Berlin. Literacki portret miasta w pierwszej połowie XX wieku*, IBL PAN, Warszawa 2016.

Morin Edgar, *Kino i wyobrażenia*, przeł. K. Eberhardt, PIW, Warszawa 1975.

Mühlhahn Klaus, *Making China Modern. From the Great Qing to Xi Jinping*, Harvard University Press, Cambridge 2019. <https://doi.org/10.4159/9780674916067>

Mühlleitner Elke, Reichymayr Johannes, *Following Freud in Vienna. The Psychological Wednesday Society and The Viennese Psychoanalytical Society 1902-1938*, "International Forum of Psychoanalysis" 1997, nr 6. <https://doi.org/10.1080/08037069708405888>

Munslow Alun, *Historia jako eksperyment*, przeł. M. Borowski, M. Sugiera, "Dialog" 2017, nr 7-8.

Nycz Ryszard, *Antropologia literatury - kulturowa teoria literatury - poetyka doświadczenia*, "Teksty Drugie" 2007, nr 6.

Nycz Ryszard, *Lekcja Adorna: tekst jako sposób poznania albo o kulturze jako palimpseście*, "Teksty Drugie" 2012, nr 3.

Ossowska Maria, *Klasyczny model moralności mieszczańskiej. Benjamin Franklin*, w: *teżże, Moralność mieszczańska*, Ossolineum, Wrocław 1985.

Osterhammel Jürgen, Jansen Jan C., Kolonialismus. Geschichte, Formen, Folgen, C.H. Beck Verlag, Munich 1995.

Pommerin Reiner, Sterilisierung der Rheinlandbastarde. Das Schicksal einer farbigen deutschen Minderheit 1918-1937, Droste Verlag, Düsseldorf 1979.

Popczyk Maria, Krajobraz jako obraz, w: Krajobraz kulturowy, red. B. Frydryczak, M. Ciesielski, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Poznań 2014.

Psychoanaliza w Polsce. 1909-1946, wyb. i oprac. L. Magnone, Kronos, Warszawa 2016.

Rancière Jacques, Estetyka jako polityka, przeł. J. Kutyla, P. Mościcki, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2007.

Rancière Jacques, Dzielienie postrzegalnego. Estetyka i polityka, przeł. M. Kropiwnicki, J. Sowa, Korporacja Ha!art, Kraków 2007.

Raoul Valerie, Women and Diaries. Gender and Genre, "Mosaic. An Interdisciplinary Critical Journal" 1989, nr 22 (3).

Reynolds Stephen, Autobiografiction, "Speaker" 1906, nr 366.

Rodak Paweł, Od biblioteki do archiwów. Droga badawcza "papieża autobiografii", "Teksty Drugie" 2019, nr 1. <https://doi.org/10.18318/td.2019.1.8>

Rothberg Michael, In the Nazi Cinema. Race, Visuality, and Identification in Fanon and Klüger, "Wasafiri" 2009, nr 24 (1). <https://doi.org/10.1080/02690050802588984>

Rothberg Michael, Pamięć wielokierunkowa. Pamiętanie Zagłady w epoce dekolonizacji, przeł. K. Bojarska, IBL PAN, Warszawa 2015.

Roudinesco Élisabeth, Sigmund Freud en son temps et dans le nôtre, Éditions du Seuil, Paris 2014.

Saunders Max, Autobiografiction. Experimental Life-Writing from the Turn of the Century to Modernism, "Literature Compass" 2009, nr 6 (5). <https://doi.org/10.1111/j.1741-4113.2009.00649.x>

Saunders Max, Self-impression. Life-writing, Autobiografiction, and The Forms of Modern Literature, Oxford University Press, Oxford-New York 2010.

Scott Joan W., Gender jako przydatna kategoria analizy historycznej, przeł. A. Czarnacka, Biblioteka Online Think Tanku Feministycznego, 2009, http://www.ekologiasztuka.pl/think.tank.feministyczny/articles.php?article_id=238 [dostęp: 18.05.2020].

Scott Joan W., Rewriting History, w: Behind the Lines. Gender and the Two World Wars, red. P.L.-R. Higonnet, M.R. Higonnet, Yale University Press, New Heaven 1987.

Sekula Allan, Społeczne użycia fotografii, przeł. K. Pijarski, Zachęta - Narodowa Galeria Sztuki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2010.

Sendyka Roma, Od kultury "ja" do kultury "siebie". O zwrotnych formach w projektach tożsamościowych, Universitas, Kraków 2015.

Schneider-Waterberg Hinrich R., Der Wahrheit eine Gasse. Zur Geschichte des Hererokrieges in Deutsch-Südwestafrika, Wissenschaftliche Gesellschaft Swakopmund, Namibia 2006.

Schorske Carl, *Vienne fin de siècle*, przeł. Y. Thoraval, Seuil, Paris 2017.

Shohat Ella, Stam Robert, *Unthinking Eurocentrism. Multiculturalism and the Media*, Routledge, New York 1994.

Simmel Georg, *Socjologia*, przeł. M. Łukasiewicz, PWN, Warszawa 1975.

Snyder Timothy, *Czarna ziemia. Holokaust jako ostrzeżenie*, przeł. B. Pietrzyk, Znak Horyzont, Kraków 2015.

Solarska Monika, *S/przeciw - historia. Wymiar krytyczny historii kobiet*, Oficyna Wydawnicza Epigram, Bydgoszcz 2011.

Ślady Holokaustu w imaginariu kultury polskiej, red. J. Kowalska-Leder, P. Dobrosielski, I. Kurz, M. Szpakowska, Wydawnictwo Krytyki Politycznej - Instytut Kultury Polskiej UW, Warszawa 2017.

Taylor Charles, *Nowoczesne imaginaria społeczne*, przeł. A. Puczejda, K. Szymaniak, Znak, Kraków 2010.

Teraoka Arlene A., *East, West, and Others. The Third World in Postwar German Literature*, University of Nebraska Press, Lincoln 1996.

Theweleit Klaus, *Męskie fantazje*, przeł. M. Falkowski, M. Herer, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2015.

Turczyn Anna, *Autofikcja, czyli autobiografia psychopolifoniczna*, "Teksty Drugie" 2007, nr 1-2.

Uniwersalny słownik języka polskiego, t. 5, red. S. Dubisz, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.

Watt Ian, *Narodziny powieści. Studia o Defoe'emu, Richardsonie i Fieldingu*, przeł. A. Kreczmar, PIW, Warszawa 1973.

Weber Max, *Duch kapitalizmu, w: tegoż, Etyka protestancka a duch kapitalizmu*, przeł. J. Miziński, Wydawnictwo Test, Lublin 1994.

Więckiewicz Agnieszka, *Afrożydowskie opowieści czasu wojny. Transnarodowe wspomnienia Ruth Klüger i Hansa-Jürgena Massaquoia*, "Tekstualia" 2017, nr 4.

<https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.3560>

Więckiewicz Agnieszka, *Analitik jako pisarz i biograf. Psychograficzna twórczość Isidora Sadgera a psychoanaliza literatury*, "Teksty Drugie" 2019, nr 1. <https://doi.org/10.18318/td.2019.1.27>

Więckiewicz Agnieszka, *Neger, Neger... Afroniemcy w Trzeciej Rzeszy*, "Dialog" 2017, nr 7-8 (740-741).

Więckiewicz Agnieszka, *Ontologia przypadłości "jak gdyby" w teorii Heleny Deustch. Narodziny teorii kobiet albo sondowanie granic psychoanalizy*, "Praktyka Teoretyczna" 2018, nr 2 (28).

<https://doi.org/10.14746/prt.2018.2.7>

Więckiewicz Agnieszka, *Wielokierunkowe trajektorie pamięci. Sytuacja czarnoskórych obywateli nazistowskich Niemiec w świetle wspomnień Hansa-Jürgena Massaquoia*, w: *Identyfikacje Zagłady. Szkice historyczne praktyki kulturowe*, red. M. Gromała, M. Świetlik, S. Papier, Wydawnictwo ATW, Kraków 2017.

Wildenthal Lora, When Men Are Weak. The Imperial Feminism of Frieda von Bülow, "Gender & History" 1998, nr 10. <https://doi.org/10.1111/1468-0424.00089>

Wigger Iris, The Black Horror on the Rhine. Intersections of Race, Nation, Gender, and Class in 1920s Germany, Palgrave Macmillan, London 2017.

Wigger Iris, Black Shame. The Campaign Against Racial Degeneration and Female Degradation in Interwar Europe, "Race & Class" 2010, nr 51 (3). <https://doi.org/10.1177/0306396809354444>

Wulf Andrea, Człowiek, który zrozumiał naturę. Nowy Świat Alexandra von Humboldta, przeł. P. Chojnacki, K. Bażyńska-Chojnacka, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2017.

Zantop Susanne, Colonial Fantasies. Conquest, Family, and Nation in Precolonial Germany 1770-1870, Duke University Press, Durham 1997. <https://doi.org/10.2307/j.ctv11cw4kw>

Zimmerer Jürgen, Von Windhuk nach Auschwitz Beiträge zum Verhältnis von Kolonialismus und Holocaust, LIT, Munster 2011.

Znanięcki Florian, Miasto w świadomości jego obywateli. Z Badań Polskiego Instytutu Socjologicznego nad miastem Poznaniem, Wydawnictwo Polskiego Instytutu Socjologicznego, Poznań 1931.

Znanięcki Florian, Współczesne narody, PWN, Warszawa 1990.